

OPONENTSKÝ POSUDOK NA HABILITAČNÚ PRÁCU

AUTORA

JUDR. BRANISLAVA JABLONKU

NA TÉMU

VYBRANÉ ŠTÚDIE ZO ZMENKOVÉHO PRÁVA

- Pracovisko habilitanta: Katedra obchodného práva a hospodárskeho práva
Právnická fakulta
Univerzita Komenského v Bratislave
- Študijný odbor: obchodné a finančné právo
(odbor habilitačného konania a inauguračného konania, pôvodný študijný odbor 3.4.10)
- Oponent habilitačnej práce: prof. JUDr. Mojmír Mamojka ml., PhD.
Katedra obchodného práva a hospodárskeho práva
Právnická fakulta
Univerzita Komenského v Bratislave

Jednou z imanentných vlastností prác tohto druhu je, ako často zdôrazňujem, ich objektívna doktrínálna aj spoločenská aktuálnosť, aj preto si ako prvý aspekt predloženého výstup dovoľím posúdiť interpretačnú nosnosť skúmanej oblasti. V tejto súvislosti sa ponúkajú dve bazálne konštatácie: prvou je to, že zmenkové právo sa najmä posledné dve dekády vyvinulo do podnetných teoreticko-právnych rozmerov, ktoré (okrem iného) rezultovali do ukončenia polemík o tom, či ide o plnohodnotné právne pododvetvie (samozrejme ide). Druhá konštatácia sa viaže k tomu, že zmenky a interakcie s nimi spojené sú predmetom jednej z najtradičnejších regulácií, ktorá – na rozdiel od podstatnej väčšiny ostatných právnych predpisov – dlho odolávala novelizáciám a to vďaka nadčasovému a „správne rámcovému“ zneniu zák. č. 191/1950 Zb. (zmenkový a šekový zákon, ďalej aj ZZŠ). Za iných okolností by mohlo byť považované za netradičné (aj keď v súlade s vnútornými predpismi fakulty a vyhláškou Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky č. 246/2019 Z. z. o postupe získavania vedecko-pedagogických titulov a umelecko-pedagogických titulov docent a profesor, v ďalšom texte aj „vyhláška“), že autor nepredkladá „nový špecializovaný výstup“ na účely habilitačného konania, ale vybral si menej frekventovanú alternatívu spočívajúcu v kumulácii ťažiskových už publikovaných štúdií pertraktujúcich zmenkové právo. Na jednej strane to je pochopiteľné, keďže JUDr. Jablonka sa dlhodobo profiluje ako vedec zameraný na túto oblasť a jeho spisba je rešpektovaná na akademickej pôde aj v právnej praxi, na druhej strane je však do určitej miery škodou, že autor jeho empirie rezignoval na vytvorenie spomínaného autonómneho výstupu, ktorý by zohľadňoval jeho doterajšiu spisbu a zároveň by aktualizoval výklad zakotvený (napr.) v doktríne zo začiatku tohto tisícročia (t. j. úvodná fáza publikačnej činnosti habilitanta). Tento podnet však prezentujem *bona fide* v tom zmysle, že (nielen) právo sa vyvíja, aj preto JUDr. Jablonka mohol s odstupom času svoj „dobový“ výklad doplniť či precizovať, aby habilitačná práca reagovala na relevantné právne aj spoločenské konotácie

roku 2020¹. Odhliadnuc od môjho subjektívneho „želaní“, ktorého realizácia by bola možná iba v ideálnych spoločensko-vedeckých podmienkach, je skúmaná oblasť aktuálna, teoreticky aj aplikačne nevyčerpaná a preto vhodná na ďalšie vedecké polemiky hoci aj prostredníctvom oponovanej habilitačnej práce.

V poradí obvykle druhým posudzovaným aspektom je vhodnosť štruktúry práce, čo je však taktiež ovplyvnené vyššie uvedenou skutočnosťou, že habilitant nepredkladá celistvý výklad postupujúci od všeobecných inštitútov k praktickým dišputám, ale selektívne kumuluje svoje doterajšie práce, z ktorých v zásade každá túto segmentáciu implicitne obsahuje. V nadväznosti na vyššie uvedené, ako som už uviedol, možno prijať rozhodnutie JUDr. Jablonku koncipovať habilitačnú prácu týmto spôsobom, napriek tomu však môže vzniknúť otázka, do akej miery bola naplnená požiadavka „komentára k súboru predložených prác“ (v zmysle vyhlášky, na ktorú poukazujem vyššie ako aj v odkaze pod čiarou číslo 1) a či v tomto prípade nebolo potrebné formulovať vedecké hypotézy/vedecké ciele, metódy a koncentrovaný záver (t. j. napr. zhrnutie najvýznamnejších poznatkov obsiahnutých v jednotlivých štúdiách a vyhodnotenie predznamenovaných, ale opomenutých, hypotéz/cieľov), čo bolo žiaduce (aj keď možno nie nevyhnutné) najmä v kontexte už zmieneného vývoja zmenkovej teórie a praxe odo dňa, keď JUDr. Jablonka publikoval prvý z dotknutých výstupov. Som si vedomý, že tento autorský prístup môže mať prívržencov aj odporcov – osobne sa prikláňam v prospech rešpektovania autorskej slobody (okrem iného) preto, že primárnou zložkou predloženej práce je jej výkladové jadro. V tejto súvislosti JUDr. Jablonka dlhodobo preukazuje, že v zmenkovom práve je oprávnené jedným z lídrov nielen v slovenskom, ale aj v česko-slovenskom meradle. Aj z tohto dôvodu oceňujem výber jednotlivých príspevkov, z ktorých viaceré znamenali doktrinálny a/alebo aplikačný posun v zmenkových interakciách: napr. autorove odmietnutie možnosti prevodu zmenky na rad cesiou – habilitant už pred takmer dvomi dekadami správne považoval za jediný možný prevod zmenky na rad tzv. zmenkovo-právnym spôsobom (indosamentom), čo má zásadný význam pre procesné právo (str. 6 a str. 14 a nasl., pričom vyzdvihujem aj jasnú interpretáciu korelácie medzi ZZŠ, OZ a ZCP). Širokospektrálnejší dopad má výstup z roku 2003 (časopis „Právni rozhledy“), kde JUDr. Jablonka vyargumentoval výklad, podľa ktorého „*statutárny orgán konajúci v mene právnickej osoby zmenkovo-právne zaviaže právnickú osobu bez ohľadu na interné obmedzenia, t. j. podpis štatutára konajúceho v mene právnickej osoby materiálne zaväzuje právnickú osobu*“. Ak by išlo výlučne o polemiku nad konaním v mene obchodných spoločností, nepovažoval by som ju za aktuálnu dnes ani v roku 2003, habilitant sa však (okrem iného) zamerl na obce a vyššie územné celky, pričom okrem slovenskej právnej úpravy reflektuje aj českú reglementáciu a svoju spisbu stručne konfrontuje s právnym názorom Ústavného súdu Českej republiky (str. 7 a str. 22 a nasl.). Ďalším z príspevkov obohacujúcim doktrínu je (napr.) štúdia z roku 2018 („Právna povaha zmenkového záväzku“ prezentovaná na „Košických dňoch súkromného práva 2018“), v ktorej si JUDr. Jablonka vybral na prvý pohľad bežný vedecký cieľ, ten však bol pretavený do viacerých nových poznatkov [napr. vymedzenie a akcentovanie rozdielu medzi námietkou neplatnosti (ničotnosti) zmenky a námietkou neexistencie zmenkového záväzku – str. 12, 13 a str. 81 a nasl., aj keď tento príspevok pertraktuje tiež všeobecnú deskripciu zmenky ako takej, čo samé o sebe nepovažujem za negatívum, iba zdôrazňujem, že parciálne oprávnené vyzdvihované tvrdenia autora prirodzene tvoria iba určitú časť/časti predložených štúdií].

---

¹ Oceňujem, že autor svoju „stratégiu“ čiastočne vysvetľuje (okrem iného) v časti nazvanej „Komentár k súboru publikovaných prác“ (str. 5 až 13), čo je jednou z požiadaviek vyhlášky vtedy, keď habilitant predkladá „súbor publikovaných vedeckých prác“ [t. j. § 1 ods. 3 písm. c) vyhlášky].

Formálna stránka práce spĺňa bazálne kritériá, pričom, ako často konštatujem, istým nedostatkom sa ani pri mnohonásobných revíziách nevyhne žiadny autor. V tomto prípade však predložená habilitačná práca mohla/mala prejsť viacerými dôslednými kontrolami (netypicky veľký font a absencia zarovnanie textu v obsahu, chýbajúce bodky a čiarky, na niektorých miestach zrejme chýbajúce informácie – napr. na str. 40 autor uvádza namiesto čísla právneho predpisu „XXX“ atď. ...). Som si vedomý, že príspevky boli publikované v štruktúre, ktorú vyžadovalo príslušné periodikum, na účely habilitačnej práce však jednotlivé štúdie mohli byť zosúladené v tom zmysle, že by každá (alebo naopak žiadna) obsahovala abstrakt, kľúčové slová, záver a pod. (v týchto náležitostiach sa príspevky obsiahnuté v predloženej práci líšia).

Podľa informácií z centrálného registra záverečných prác, rigorózných prác a habilitačných prác o overení originality habilitačnej práce je zhoda textu 13,75 %, čo je odôvodnený podiel. Dve najvyššie zhody (8,57 %) vykazuje periodikum Paneurópskej vysokej školy z roku 2007, predpokladám však, že ide o niektorý/niektoré z výstupov JUDr. Jablonku, t. z. pravdepodobne je to zhoda s jeho vlastným textom (príslušné linky obsiahnuté v protokole o originalite odkazovali na nefunkčnú stránku, resp. antivírusový systém ich neodporúčal otvoriť).

V zmysle vyššie uvedených špecifik predloženej habilitačnej práce ju **odporúčam** na ústnu obhajobu. Ak počas obhajoby oponovaného výstupu a habilitačnej prednášky na Právnickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave habilitant preukáže potrebnú mieru odbornosti, pedagogickej a osobnej zrelosti a zároveň predloží vedecké výsledky v súlade so stanovenými kritériami, podporím ho v úsilí získať vedecko-pedagogický titul **docent** v dotknutom odbore. Na tomto mieste by som mohol formulovať presvedčenie, že JUDr. Jablonka bude prínosom pre vedecko-pedagogický rozvoj najmä (ale nie výlučne) zmenkového práva na právnických fakultách, tento subjektívny názor však prezentovať nemusím, pretože prípadné úspešné habilitačné konanie iba potvrdí už dávno získané uznanie JUDr. Jablonku v akademickom, v advokátskom a do veľkej miery aj v sudcovskom segmente práva.

Návrh otázky: Nadväzujúc na úvodný odsek môjho posudku, v ktorom som (okrem iného) uviedol, že autor mohol svoje predchádzajúce publikačné výstupy „otestovať“ plynutím času, ktorý vplýva na spoločensko-právne vzťahy, doktrínu aj judikatúru, navrhujem, aby sa habilitant vyjadril nielen k jeho vízií zmenkového práva *de lege ferenda*, ale aby tri zo svojich ťažiskových tvrdení (najmä z rokov 2003 až 2010) posúdil prizmou jeho súčasnej vedeckej, pedagogickej a advokátskej empirie. Túto otázku formulujem aj v kontexte ďalšej z mojich pripomienok, v ktorej zmysle by predloženej habilitačnej práci svedčal koncentrovaný záver hodnotiaci mieru nadčasovosti štúdií habilitanta prostredníctvom vlastnej „kritickej sebareflexie“ (subjektívny pohľad habilitanta bude následne konfrontovaný s názorom oponenta, oponentov, členmi komisie, resp. osobami prítomnými na obhajobe).

Bratislava, 6. august 2020

prof. JUDr. Mojmír Mamojka ml., PhD.